

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. gruodžio 23 d. Nr. 21RE-1163

(AG-974/03-2025)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Edvardo Juciaus (pranešėjas), Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė), Vytauto Kurpuveso ir Ingos Morkvėnienės,

rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo Asmens X skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėjas Asmuo X (toliau – ir pareiškėjas) skundu atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir atsakovė, Agentūra), kurį patikslino, Komisijos prašo panaikinti Agentūros 2025 m. rugsėjo 25 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Raštas) ir įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Pareiškėjas skunde nurodė, kad nesutinka su gautu Agentūros Raštu į jo 2025 m. rugpjūčio 27 d. pateiktą prašymą Nr. (duomenys neskelbtini), todėl nori jį apskųsti. Pareiškėjas paaiškino, kad jam 2007 m. balandžio 3 d. besijaučiant ilgą laiką blogai ir atvykus į tuometinę (duomenys neskelbtini) ligoninę, buvo paimti kraujo mėginiai ir atlikti tyrimai. Tyrimų metu buvo nustatytas (duomenys neskelbtini). (duomenys neskelbtini). Buvo (duomenys neskelbtini), kaip ir nurodyta (duomenys neskelbtini) ligoninės išduotoje epikrizėje iš ligos istorijos Nr. (duomenys neskelbtini). Iš ligoninės buvo išleistas 2007 m. balandžio 13 d., o dar po dviejų savaičių, 2007 m. balandžio 27 d. kreipėsi į Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (duomenys neskelbtini) teritorinį skyrių, kur buvo pripažintas asmeniu, netekusiu 45 procentų dalyvumo iki 2045 m. gegužės 15 d. Pareiškėjas nesutinka su skundžiamu Agentūros Raštu, nes (duomenys neskelbtini) nesusergama iškart, per vieną dieną, o ligos simptomai lydėjo – kankino metus ar daugiau, prieš diagnozuojant ligą. Nors buvo kelis kartus kreiptasi į šeimos gydytoją, bet jokių atsakymų, tyrimų ar rekomendacijų dėl tolimesnio gydymo ligos simptomams mažinti ar juos panaikinti nebuvo gauta, kol pats nesikreipė į ligoninę. Tai įvertinus, pareiškėjas nori, kad būtų pripažintas asmeniu, netekusiu 50 procentų dalyvumo ne tada, kai atvyko į (duomenys neskelbtini) ligoninę (2007 m. balandžio 3 d.) ir kai buvo nustatytas 50 proc. darbingumas (2007 m. gegužės 3 d.), o iki kol jam suėjo 24 metai.

Atsakovė su pareiškėjo skundo reikalavimais nesutinka, prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė atsiliepime išdėstė faktines aplinkybes. Agentūra vadovavosi Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – ir ANTAPI) 15 straipsnio 1 dalies 6 punkto b papunkčiu (2007–2009 m. pareiškėjo negalios vertinimo laikotarpiu galiojusios redakcijos Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 18 straipsnio 3 dalies 2 punktas numatė, kad Tarnyba priima sprendimus dėl darbingumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino), citavo Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos

Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – ir Aprašas) 8 punktą, kuris numato, kad asmenį gydantis gydytojas, siųsdamas asmenį į Agentūrą dalyvumo lygiui nustatyti (<...> pasikeitus dalyvumo lygio priežastiai (-tims) <...>) pateikia klinikinius elektroninius dokumentus, arba pildo nustatytos formos siuntimą į Agentūrą, kuriuose nurodo diagnozę (-es), dėl kurios (-ių) asmuo siunčiamas į Agentūrą dalyvumo lygiui nustatyti, asmeniui taikytą gydymą ir (ar) panaudotas medicinos priemonės. Išdėstė Aprašo 37 punkte išvardintas dalyvumo lygio priežastis. Nurodė, jog Aprašo 42 punktas numato, kad tais atvejais, kai asmuo prašo, kad jo dalyvumo lygis būtų nustatytas atgaline data, susiejant jį su dalyvumo lygio pasikeitimu dėl ligų arba būklių, atsiradusių iki 24 metų, bet ne vėliau, iki jam sukako 26 metai, Agentūra gali dalyvumo lygį nustatyti atgaline data, jeigu tam nustatyti yra pateikta pakankamai duomenų; ligų arba būklių, atsiradusių iki 24 metų, priežastys nustatomos tik tuo atveju, kai asmuo buvo pripažintas asmeniu su negalia, iki jam sukako 26 metai.

Atsakovė nurodė, kad skundo reikalavimus vertina kritiškai, nes, atsakovės nuomone, skundžiamame Rašte yra pateikta tam tikro informacinio pobūdžio informacija, faktai, tačiau jais nebuvo pareiškėjui sukurtos teisės ar pareigos, taip pat nėra viešojo administravimo subjekto patvarkymų (įpareigojimų). Skundžiamame Rašte yra pateikiama faktinė informacija apie pareiškėjo negalios vertinimą pirmą kartą (kreipimosi vertinti negalią data, pateikti medicininiai dokumentai, ligos (diagnozės) nustatymo data ir pareiškėjo amžius diagnozavimo ir negalios nustatymo metu, nustatytas darbingumo lygis, terminas ir priežastis), taip pat pateikiamas teisės akto nuostatos taikymo sąlygų paaiškinimas, t. y. nustatytos būtinos sąlygos, kada galima taikyti Darbingumo lygio aprašo 29 punktą (Dalyvumo lygio aprašo 42 punktą) – priežastį „ligos arba būklės, atsiradusios iki 24 metų“. Ši sąlyga taikoma asmenims, kuriems sveikatos priežiūroje buvo nustatytos ligos ar būklės, turinčios įtakos asmens darbingumo (dalyvumo) lygiui iki 24 metų (medicininis dokumentas, kuriame asmeniui nustatyta ligos ar būklės, turinčios įtakos asmens darbingumo (dalyvumo) lygiui, diagnozė) ir kurie į Agentūrą su prašymu nustatyti negalią kreipėsi ne vėliau kaip jiems sukako 26 metai. Taip pat skundžiamame Rašte yra pateikiama faktinė informacija apie tai, kada pareiškėjui buvo nustatyta diagnozė, turinti įtakos asmens darbingumo (dalyvumo) lygiui, ir apie pareiškėjo amžių diagnozavimo ir negalios nustatymo metu. Taigi įvertinusi Rašto turinį ir jame pateiktą informaciją, atsakovė laikosi pozicijos, kad be pateiktos informacijos apie faktines aplinkybes, teisinio reguliavimo paaiškinimus, Rašte nėra nurodytų jokių viešojo administravimo subjekto patvarkymų (įpareigojimų) pareiškėjui, juo nėra keičiamas pareiškėjo teisių ir pareigų turinys, todėl Raštas yra konstatuojamojo, informacinio pobūdžio dokumentas. Tokie administraciniai aktai savaime nesukelia pareiškėjui kokių nors teisinių pasekmių. Atitinkamai jo panaikinimas teisinių pasekmių požiūriu pareiškėjui niekaip nebūtų reikšmingas.

Atsakovė pažymėjo, kad pareiškėjo teisė gauti atsakymą iš Agentūros buvo realizuota tinkamai. Rašte yra išdėstytos pareiškėjo kreipimosi nagrinėjimui įtakos turėjusios aplinkybės ir konkrečios teisės aktų nuostatos, kurių pagrindu Agentūra pateikė informaciją pareiškėjui. Agentūra tinkamai, savo kompetencijos ribose išnagrinėjo pareiškėjo prašymą ir skundžiamu Raštu pateikė pareiškėjui motyvuotą ir išsamų atsakymą, kuris savo turiniu neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams ir jį priimant nebuvo pažeistos pagrindinės procedūros, kurios užtikrina visų objektyvių aplinkybių įvertinimą ir atsakymo pagrįstumą, todėl jo naikinti pareiškėjo skunde nurodytais argumentais nėra teisinio pagrindo. Atitinkamai nėra pagrindo tenkinti ir išvestinio pareiškėjo reikalavimo dėl įpareigojimo priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą. Atsakovė rėmėsi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) praktika, kad tuo atveju, kai skundo priėmimo nagrinėti stadijoje akivaizdu, kad skundžiamas aktas ar veiksmas, jokių teisinių pasekmių nesukelia, kad jis negali būti ginčo administraciniame teisme objektu, skundą galima atsisakyti priimti nagrinėti, o skundą priėmus nagrinėti, administracinę bylą nutraukti kaip nepriskirtiną administraciniams teismams, kadangi, nagrinėdamas skundus dėl teisinių pasekmių negalinčių sukelti ir nesukeliančių aktų ar veiksmų, teismas asmens teisių apginti negalėtų, nes net ir skundo tenkinimo atveju, asmens teisių ir pareigų apimtis nepasikeistų, o pats procesas būtų iš esmės beprasmiš.

Skundas atmestinas

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Agentūros Rašto teisėtumo ir įpareigojimo Agentūrą priimti naują sprendimą.

Remiantis byloje surinkta medžiaga, nustatyta, kad pareiškėjas pateikė Agentūrai 2025 m. rugpjūčio 21 d. prašymą (Agentūroje gautas 2025 m. rugpjūčio 27 d., reg. Nr. (duomenys neskelbtini)) (toliau – ir Prašymas). Prašyme nurodė, kad yra gimęs (duomenys neskelbtini). 2007 m. balandžio 3 d. dėl ženkliai pablogėjusios sveikatos kreipėsi į (duomenys neskelbtini) ligoninę, kur jam buvo diagnozuotas (duomenys neskelbtini) 2007 m. balandžio 27 d. Tarnyba priėmė sprendimą pripažinti pareiškėją asmeniu, netekusiu 45 proc. darbingumo, nustatant darbingumo netekimo terminą iki 2045 m. gegužės 15 d. Pareiškėjas pažymėjo, kad ligos simptomai (silpnumas, nuolatinis troškulys, dažnas šlapinimasis, kūno svorio kritimas) buvo akivaizdžiai pasireiškę gerokai anksčiau, iki jam sueinant 24 metų amžių. Atsižvelgiant į tai, kad (duomenys neskelbtini) nėra ūminė, staiga per vieną dieną išsivystanti liga, o anksčiau minėti simptomai lydėjo ir kankino mažiausiai metus iki oficialios diagnozės nustatymo, mano, kad darbingumo netekimo faktinė pradžia iš esmės sietina su laikotarpiu prieš 2007 m. balandžio 3 d. Nepaisant to, jog kelis kartus kreipėsi į šeimos gydytoją, jokių išsamių tyrimų, atsakymų ar rekomendacijų dėl minėtų simptomų mažinimo ar pašalinimo nebuvo gauta, kol galiausiai pats nesikreipė į ligoninę. Atsižvelgdamas į tai, pareiškėjas prašė paaiškinti: ar pareiškėjo atveju gali būti įvertinta faktinė aplinkybė, kad liga ir darbingumo netekimas prasidėjo iki pareiškėjui sukankant 24 metams? Ar egzistuoja galimybė patikslinti darbingumo netekimo nustatymo datą, kad ji būtų susieta su faktiniu ligos simptomų pasireiškimu laikotarpiu, t. y. iki 24 metų amžiaus? Nurodė, kad būtų dėkingas už aiškų išaiškinimą bei informaciją, kokius dokumentus ar papildomus įrodymus reiktų pateikti, jei tokia galimybė yra numatyta galiojančiuose teisės aktuose. Prie Prašymo pridėjo 2007 m. balandžio 11 d. (duomenys neskelbtini) ligoninės epikrizę iš ligos istorijos Nr. (duomenys neskelbtini), 2007 m. balandžio 27 d. siuntimą į Tarnybą.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius į pareiškėjo 2025 m. rugpjūčio 27 d. Prašymą atsakė 2025 m. rugsėjo 25 d. priimtu Raštu. Jame nurodyta, kad Agentūros turimais duomenimis, pirmą kartą į Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (veikusi iki 2023 m. gruodžio 31 d., toliau – ir Tarnyba) pareiškėjas kreipėsi 2007 m. gegužės 3 d. Kartu su prašymu dėl negalios nustatymo buvo pateikti medicininiai dokumentai: 2007 m. balandžio 27 d. siuntimas į Tarnybą ir 2007 m. balandžio 3 – 13 d. (duomenys neskelbtini) ligoninės epikrizė. Minėtų dokumentų duomenimis pirmą kartą Tarnybos (duomenys neskelbtini) teritorinio skyriaus Darbingumo lygio vertinimo akto Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu pareiškėjui buvo nustatytas 50 proc. darbingumo lygis nuo 2007 m. gegužės 3 d. iki 2009 m. gegužės 2 d. dėl priežasties „ligos arba būklės“. Rašte paaiškinama, kad vadovaujantis tuo metu galiojusi darbingumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašo ir darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, darbingumo lygio (nuo 2024 m. sausio 1 d – dalyvumo lygio) priežastis „ligos arba būklės, atsiradusios iki 24 metų“ nustatoma tik asmenims, kuriems ligos ar būklės, turinčios įtakos asmens darbingumo lygiui, sveikatos priežiūros įstaigoje buvo nustatytos iki 24 metų, o į Agentūrą su prašymu nustatyti negalią asmuo kreipėsi ne vėliau, iki jam sukako 26 metai. Rašte atkreipiamas dėmesys, kad (duomenys neskelbtini) diagnozė pareiškėjui pirmą kartą nustatyta 2007 m. stacionarinio gydymo metu (2007 m. balandžio 3 – 13 d. (duomenys neskelbtini) ligoninės epikrizė), pareiškėjui esant 24 m. ir 4 mėn. amžiaus. Ankstesnių įrašų apie (duomenys neskelbtini) diagnozę Agentūra neturi. Atsižvelgiant į tai, kad liga diagnozuota pareiškėjui esant 24 m. ir 4 mėn. amžiaus ir kad pirmą kartą darbingumo lygis pareiškėjui nustatytas jau būnant 24 metų ir 5 mėnesių amžiaus, darytina išvada, kad darbingumo lygio priežastis „ligos arba būklės“ pareiškėjui nustatyta teisingai ir teisinio pagrindo pakeisti į kitą darbingumo lygio priežastį, nėra.

Agentūra Raštą pareiškėjui išsiuntė 2025 m. lapkričio 11 d. elektroniniu paštu.

Pareiškėjas su Agentūros Raštu nesutinka ir prašo jį panaikinti.

ANTAPI 15 straipsnyje nustatyta Agentūros kompetencija ir teisės asmens su negalia teisių apsaugos politikos valdymo srityje. Pagal šio straipsnio 1 dalį, Agentūra ir (ar) jos struktūriniai padaliniai, dalyvaudami formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką, be kita ko, organizuoja asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimą (1 punktą); koordinuoja asmens su negalia teisių apsaugos politikos ir jos įgyvendinimo priemonių ir (ar) projektų įgyvendinimą (2 punktą); Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus dėl asmens su negalia: a) neįgalumo lygio, jo atsiradimo laiko, termino; b) dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (100 procentų dalyvumo lygio ir asmeniui nustatyto dalyvumo lygio procentų skirtumo); c) profesinės reabilitacijos poreikio; d) darbo pobūdžio ir sąlygų; e) individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, termino; f) lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio, termino; g) techninės pagalbos priemonių poreikio; h) automobilio statymo kortelės poreikio, termino; i) pagalbos koordinavimo poreikio; j) aprūpintojo skyrimo; k) darbo asistento pagalbos poreikio, termino (6 punktą); atlieka kitas šiame įstatyme ir Agentūros veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas funkcijas (12 punktą).

Agentūros veiklos tikslas – užtikrinti asmens su negalia teisių apsaugos politikos ir jos įgyvendinimo priemonių, programų ir (ar) projektų įgyvendinimą, skatinti asmens su negalia teisių apsaugos politikos valdymo tobulinimą, žiniomis ir faktais grįstą naujų priemonių, paslaugų kūrimą ir vykdyti asmens su negalia teisių apsaugos politikos stebėseną. Viena iš Agentūros vykdomų funkcijų – nagrinėti prašymus ir skundus Agentūros kompetencijai priskirtais klausimais ir spręsti juose keliamus klausimus (Agentūros nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. A1-340 „Dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų patvirtinimo“ (aktuali akto redakcija nuo 2024 m. spalio 8 d.), 8 punktą, 9.17.2 papunktis).

VAI numatytos dvi kreipimosi į viešojo administravimo subjektus formos: prašymas ir skundas. Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (10 dalis); skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti (12 dalis).

Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles (11 straipsnio 1 dalis). Pagal Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės) 35 punktą, prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Pagal Taisyklių 45 punktą, į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAI 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktuali klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAI 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Pagal VAI 14 straipsnį, asmuo turi teisę apskusti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinį sprendimą ar kitokį viešojo administravimo subjekto atsakymą į asmens prašymą ar skundą arba veiksma (neveikimą), taip pat viešojo administravimo subjekto vilkinimą atlikti jo kompetencijai priskirtus veiksmus šio įstatymo nustatyta tvarka.

Taigi, vadovaujantis aptartu teisiniu reguliavimu, asmuo, nepriklausomai nuo dokumento, kuriuo kreipiasi į viešojo administravimo subjektą, pobūdžio (skundas, pareiškimas, prašymas), turi teisę, kad šis kreipimasis būtų išnagrinėtas ir į jį būtų atsakyta teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais. Be to, pareiškėjas, nesutikdamas su viešojo administravimo subjekto atsakymu, turi teisę jį apskusti, taip kaip įtvirtinta VAI 14 straipsnyje.

Pažymėtina, kad LVAT yra konstatavęs, jog ginčas dėl atsakymo į prašymą gali būti nagrinėjamas atsakymo į prašyme pateiktus klausimus pakankamumo aspektu (žr., pvz., LVAT 2012 m. birželio 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-2002/2012, 2014 m. spalio 29 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁴⁹²-921/2014). Skundžiamo atsakymo, kuriuo pateikiama informacija, teisėtumas ir pagrįstumas turi būti vertinamas suteiktos informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo ir objektyvumo aspektais (žr., pvz., LVAT 2012 m. rugsėjo 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁶⁶²-538/2012). Spręsdamas dėl informacijos išsamumo principo, LVAT yra konstatavęs, kad išsamumą lemia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (LVAT 2012 m. vasario 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-97/2012).

Komisija, įvertinusi pareiškėjo Prašymo Agentūrai turinį, sprendžia, kad pareiškėjas į Agentūrą kreipėsi dėl tam tikros informacijos / paaiškinimo pateikimo, t. y. teiravosi Agentūros dėl galimo pareiškėjo darbingumo netekimo iki 24 metų amžiaus datos nustatymo. Agentūra į tokio pobūdžio kreipimąsi turėjo atsakyti laisva forma, taip kaip nustatyta Taisyklių 45.4 papunktyje.

Vadovaujantis pirmiau nurodytu teisiniu reguliavimu ir LVAT praktika, skundžiamo Agentūros Rašto teisėtumas Komisijoje gali būti vertinamas pateiktos informacijos išsamumo ir pakankamumo aspektu. Atsižvelgiant į tai, Agentūros teiginiai, kad Raštas yra informacinio pobūdžio dokumentas, nesukelia pasekmių ir kad byla nutrauktina, kaip nepriskirtina administraciniam teismams (Komisijai), kadangi, net ir skundo tenkinimo atveju, asmens teisių ir pareigų apimtis nepasikeistų, nelaikytini pagrindais. Pažymėtina, kad ir pati atsakovė ginčijamame Rašte nurodė, jog nesutinkant su Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus pateiktu atsakymu, jis gali skundžiamas, kreipiantis į Komisiją arba administracinę teismą. Taigi, Komisija šiuo atveju vertins Rašte pateiktos informacijos išsamumo aspektą pagal pareiškėjo Agentūrai pateikto Prašymo turinį.

Agentūra, atsakydama į pareiškėjo Prašymą, skundžiamame Rašte rėmėsi darbingumo nustatymo metu galiojusiu Aprašu, kad darbingumo lygio priežastis „ligos arba būklės, atsiradusios iki 24 metų“ nustatoma tik asmenims, kuriems ligos ar būklės, turinčios įtakos asmens darbingumo lygiui, sveikatos priežiūros įstaigoje buvo nustatytos iki 24 metų, o į Agentūrą su prašymu nustatyti negalią asmuo kreipėsi ne vėliau, iki jam sukako 26 metai. Rašte Agentūra nurodė, kad (duomenys neskelbtini) diagnozė pareiškėjui pirmą kartą nustatyta 2007 m. stacionarinio gydymo metu, pareiškėjui esant 24 m. ir 4 mėn. amžiaus, pirmą kartą darbingumo lygis pareiškėjui nustatytas jau būnant 24 metų ir 5 mėnesių amžiaus. Agentūra Rašte pažymėjo, kad ankstesnių įrašų apie (duomenys neskelbtini) diagnozę neturi ir padarė išvadą, kad darbingumo lygio priežastis pareiškėjui nustatyta teisingai bei nėra teisinio pagrindo pakeisti į kitą darbingumo lygio priežastį.

Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V479 (akto redakcija, galiojusi nuo 2007 m. vasario 16 d. iki 2007 m. rugsėjo 21 d.), 27 punkte nustatytos darbingumo lygio priežastys, tarp kurių – ligos arba būklės (27.1 papunktis), ligos arba būklės, atsiradusios iki 24 metų (27.2 papunktis); 29 punkte nustatyta, kad tais atvejais, kai asmuo prašo, kad jo darbingumo lygis būtų nustatytas atgaline data, susiejant jį su darbingumo lygio pasikeitimu dėl ligų arba būklių, atsiradusių iki 24 metų, bet ne vėliau, iki jam sukako 26 metai, Tarnyba gali darbingumo lygį nustatyti atgaline data, jeigu tam yra pateikiama pakankamai duomenų; ligų arba būklių, atsiradusių iki 24 metų, priežastys nustatomos tik tuo atveju, kai asmuo buvo pripažintas nedarbingu ar iš dalies darbingu, iki jam sukako 26 metai.

Į bylą pateikti su pareiškėjo darbingumo nustatymu Tarnyboje susiję duomenys, kurie iš esmės patvirtina Agentūros Rašte nurodytas faktines aplinkybes. Tai yra: (duomenys neskelbtini) ligoninės 2007 m. balandžio 11 d. epikrizė iš ligos istorijos Nr. (duomenys neskelbtini), iš kurio matyti, kad pareiškėjas gydytas (duomenys neskelbtini) 2007 m. balandžio 3–13 d., pareiškėjui nustatyta diagnozė – (duomenys neskelbtini). 2007 m. balandžio 27 d. siuntimas, kuriuo pareiškėjas siunčiamas į Tarnybą darbingumo lygiu nustatyti, nurodoma pagrindinė diagnozė – (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini). Pareiškėjas 2007 m. gegužės 3 d. prašymu prašė Tarnybos nustatyti darbingumo lygį. Tarnybos (duomenys neskelbtini) teritorinio skyriaus Darbingumo lygio vertinimo aktu Nr. (duomenys neskelbtini) (vertinimas pradėtas 2007 m. gegužės 3 d., baigtas 2007 m. gegužės 5 d., vertinimas – pirminis) pareiškėjui nustatytas 50 proc. darbingumo lygis nuo 2007

m. gegužės 3 d. iki 2009 m. gegužės 2 d., nustatyta darbingumo lygio priežastis – „27.1 ligos arba būklės“. 2009 m. balandžio 21 d. siuntimu į Tarnybą pareiškėjas buvo siunčiamas į Tarnybą darbingumo lygiui nustatyti. Pareiškėjas Tarnybai pateikė 2009 m. balandžio 27 d. prašymą dėl darbingumo lygio nustatymo. Tarnybos (duomenys neskelbtini) teritorinis skyrius 2009 m. balandžio 28 d. Darbingumo lygio vertinimo aktu Nr. (duomenys neskelbtini) pareiškėjui nustatė 55 proc. darbingumo lygį nuo 2009 m. balandžio 28 d. iki 2045 m. gegužės 15 d. iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos; nustatyta darbingumo lygio priežastis – „27.1 ligos arba būklės“.

Komisija, įvertinusi skundžiamo Rašto turinį, sprendžia, jog šiuo atveju Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius Raštu pareiškėjui tinkamai atsakė į jo Prašymą. Skundžiamame Rašte yra pateikiamas paaiškinimas dėl darbingumo lygio ir jo priežasties, šis paaiškinimas pagrįstas faktinėmis aplinkybėmis, kurios nustatytos Agentūros turimais duomenimis. Rašte nurodytas faktines aplinkybes patvirtina byloje esantys duomenys. Taigi, Agentūra Raštu pareiškėjui argumentuotai paaiškino dėl darbingumo nustatymo termino (darbingumo priežasties), Rašto turinys yra pakankamai aiškus ir pagrįstas Agentūros nustatytomis objektyviomis aplinkybėmis.

Pažymėtina, kad pareiškėjo skunde Komisijai išdėstytas siekis, jog pareiškėjas būtų pripažintas asmeniu, netekusiu 50 procentų dalyvumo ne tada, kai atvyko į (duomenys neskelbtini) ligoninę (2007 m. balandžio 3 d.) ir kai buvo nustatytas 50 proc. darbingumas (2007 m. gegužės 3 d.), o iki kol jam suėjo 24 metai, iš esmės negali būti įgyvendinamas teikiant Agentūrai prašymą dėl informacijos suteikimo. Agentūra pagal Taisyklės (45.1–45.4 papunkčiai) turi atsakyti, atsižvelgdama į prašymo pobūdį ir jo turinį. Šiuo atveju, pareiškėjui į Agentūrą kreipusis iš esmės prašant suteikti informaciją dėl darbingumo netekimo iki 24 metų amžiaus datos nustatymo (darbingumo priežasties), o ne dėl konkretaus sprendimo šiuo klausimu priėmimo, Agentūra į pareiškėjo Prašymą atsakė tinkamai, Raštu, suteikdama atitinkamą informaciją / paaiškinimus. Tokiu būdu, pareiškėjo teisė gauti atsakymą į Prašymą buvo realizuota tinkamai.

Kaip matyti iš Rašto turinio, Agentūra pareiškėjo Prašymo nevertino kaip prašymo priimti atitinkamą sprendimą pagal Aprašo nuostatas. Tokia Agentūros pozicija laikytina pagrįsta. Atsižvelgiant į pareiškėjo Prašymo formuluotes dėl paaiškinimų pateikimo, nėra pagrindo šį Prašymą vertinti kaip prašymą priimti atitinkamą administracinį sprendimą dėl dalyvumo lygio priežasties pakeitimo/nepakeitimo. Komisija pažymi, kad šiuo metu galiojančios redakcijos Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179, 42 punkte nustatyta, kad tais atvejais, kai asmuo prašo, kad jo dalyvumo lygis būtų nustatytas atgaline data, susiejant jį su dalyvumo lygio pasikeitimu dėl ligų arba būklių, atsiradusių iki 24 metų, bet ne vėliau, iki jam sukako 26 metai, Agentūra gali dalyvumo lygį nustatyti atgaline data, jeigu tam nustatyti yra pateikta pakankamai duomenų; ligų arba būklių, atsiradusių iki 24 metų, priežastys nustatomos tik tuo atveju, kai asmuo buvo pripažintas asmeniu su negalia, iki jam sukako 26 metai. Išaiškintina, kad pareiškėjui pageidaujant, jog būtų priimtas atitinkamas Agentūros sprendimas jo keliamu klausimu, jis šią teisę galėtų įgyvendinti laikydamasis Apraše nustatytos kreipimosi į Agentūrą tvarkos.

Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, Komisija neturi teisinio pagrindo naikinti skundžiamą Raštą. Netenkinus pareiškėjo reikalavimo dėl Rašto panaikinimo, netenkinamas ir išvestinis skundo reikalavimas įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą. Pareiškėjo skundas atmetamas kaip nepagrįstas.

Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša (neteikiama susipažinti ir daryti kopijų proceso dalyviams). Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis. Įvertinus tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos

apie asmens sveikatą konfidencialumą, visa nagrinėjamos bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo Asmens X skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė